

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
Вучэбна-метадычнае аб'яднанне
па адукацыі ў галіне культуры і мастацтваў

ПЕРСПЕКТЫВА

*Тыпавая вучэбная праграма для вышэйшых навучальных устаноў
па спецыяльнасці 1-18 01 01 Народная творчасць (па напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-18 01 01-04 Народная творчасць
(народныя рамёствы)*

Складальнікі:

Р.Ф.Шаура, загадчык кафедры народнага дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва ўстанова адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, доктар мастацтвазнаўства, прафесар;

Н.У.Стэльмашонак, выкладчык кафедры народнага дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва ўстанова адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

Рэцэнзенты:

кафедра мастацкай і педагагічнай адукацыі ўстанова адукацыі “Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя М.Танка”;

У.Л.Зінкевіч, загадчык кафедры манументальна-дэкаратыўнага мастацтва ўстанова адукацыі “Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў”, прафесар

Рэкамендавана да зацвярджэння ў якасці тыпавой:

кафедрай народнага дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва ўстанова адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў” (пратакол №2 ад 22.09.2011 г.);

прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстанова адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў” (пратакол №1 ад 11.10.2011 г.);

навукова-метадычным саветам па народнай творчасці (па напрамку) Вучэбна-метадычнага аб’яднання па адукацыі ў галіне культуры і мастацтваў (пратакол № 1 ад 14.10.2011 г.)

Адказны за рэдакцыю: *В.В.Каташвілі*

Адказны за выпуск: *Р.Ф.Шаура*

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Тыпавая вучэбная праграма “Перспектыва” распрацавана для вышэйшых навучальных устаноў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з патрабаваннямі адукацыйнага стандарту па спецыяльнасці 1-18 01 01 “Народная творчасць (па напрамках)”, напрамках спецыяльнасці 1-18 01 01-03 “Народная творчасць (тэатральная)”, 1-18 01 01-04 “Народная творчасць (народныя рамёствы)”, 1-18 01 01-05 “Народная творчасць (фальклор)”.

Вучэбная дысцыпліна “Перспектыва” з’яўляецца неабходным дапаможным курсам для ўсіх відаў выяўленчага мастацтва, і ў першую чаргу – малюнка. Гэта шырока распрацаваная, але дастаткова складаная ў навуковым сэнсе дысцыпліна.

Любая выява, зробленая на паперы ці на іншым матэрыяле прафесійным мастаком, пачынаючы творца, нясе ў сваёй аснове спалучэнне такіх выяўленчых элементаў, як кропка, лінія, пляма (каляровая або манахромная). Гэтыя выяўленчыя элементы, арганізаваныя мастаком у пэўныя структуралагічныя формы, ствараюць вобразныя, умоўна абазначаныя “адбіткі” прадметаў, рэчаў, падзей, з’яў рэальнага і ірэальнага быцця – усяго, што можа назіраць чалавек у навакольным асяроддзі або ўяўляць. Але каб намаляваць прадмет, групу прадметаў або стварыць кампазіцыю, неабходна ведаць правілы і законы, якія існуюць у выяўленчым мастацтве. Такіх законаў шмат, але мы звернемся толькі да аднаго, здавалася б, невялікага і разам з тым важнага правіла ў творчасці мастака – перспектывы ў малюнку і жывапісе.

Асноўнай мэтай курса з’яўляецца вывучэнне законаў і правілаў перспектывы, фарміраванне навукова абгрунтаваных ведаў аб пабудове на двухмернай плоскасці трохмерных аб’ёмных прадметаў, размешчаных у прасторы.

Задачамі курса з’яўляюцца: засваенне ведаў з гісторыі развіцця перспектывы як асобнай навукі ў выяўленчым мастацтве, тэарэтычных асноў перспектывы ў скарачэннях пры стварэнні мастацкіх твораў жывапісу, малюнка, кампазіцыі; фарміраванне навыкаў і ўменняў правільна будаваць выяву на лісце паперы або на палатне з улікам існуючых правілаў і прыёмаў.

Дысцыпліна “Перспектыва” з’яўляецца важнай часткай прафесійнай падрыхтоўкі студэнтаў, якія вывучаюць народныя рамёствы. Асноўны змест курса складаюць пытанні гісторыі развіцця перспектывы ў выяўленчым і дэкаратыўна-прыкладным мастацтве, тэарэтычныя асновы перспектывных пабудоў выявы на двухмернай плоскасці з улікам існуючых законаў і правілаў перспектывнага скарачэння.

Дадзены курс у вырашэнні пытанняў выкарыстання ў вучэбных працах студэнтаў законаў лінейнай і паветранай перспектывы мае непасрэдную сувязь з такімі вучэбнымі дысцыплінамі, як “Малюнак”, “Жывапіс”, “Пластанатомія”; у вывучэнні і прымяненні на практыцы прыёмаў двухпланавай, шматпланавай, адваротнай перспектывы, у разуменні сэнсу аптычных ілюзій – з дысцыплінамі “Колеразнаўства”, “Дэкаратыўна-прыкладное мастацтва”.

Метадалагічную аснову вучэбнага працэсу складаюць тэарэтычныя распрацоўкі вядомых зарубежных і айчынных даследчыкаў, трактаты заходнееўрапейскіх майстроў выяўленчага мастацтва эпохі Адраджэння: П’ера дэль Борга (1406–1492), Леанарда да Вінчы (1452–1519), Альбрэхта Дзюрэра (1471–1528), якімі былі распрацаваны дзве асноўныя часткі перспектывы – лінейная і паветраная.

У выніку вывучэння дысцыпліны “Перспектыва” студэнт павінен **ведаць**:

- гісторыю развіцця перспектывы як навукі;
- асноўныя паняцці і азначэнні;
- звесткі пра маштабную суразмернасць прадметаў у прасторы;
- метады пабудовы па сістэме перспектывных каардынат;
- метады малой карціны і архітэктара;
- асноўныя палажэнні тэорыі ценяў;
- спосабы пабудовы адлюстраванняў у вадзе і люстэрку;
- асаблівасці паветранай перспектывы;
- сутнасць аптычных ілюзій;

умець:

- вызначаць маштаб вышыні, шырыні і глыбіні пры франтальным і вуглавым палажэнні прадметаў;
- будаваць выявы па сістэме перспектывных каардынат;
- выкарыстоўваць пры пабудове інтэр’ераў і экстэр’ераў метады архітэктара і малой карціны;

- будаваць цені ад натуральнай і штучнай крыніц святла;
- будаваць адлюстраванні прадметаў у вадзе і люстэрку;
- выкарыстоўваць прыёмы перадачы паветранай перспектывы;
- выкарыстоўваць у работах прынцыпы аптычных ілюзій.

З мэтай лепшага засваення тэарэтычных палажэнняў перспектывных выяў і іх практычнай пабудовы, а таксама выкарыстання атрыманых ведаў і ўменняў у працах з прыроды асабліва ўвага ўдзяляецца зрокавай перспектыве.

Тыпавая вучэбная праграма “Перспектыва” грунтуецца на прынцыпах навуковасці, свядомасці, даступнасці і пасільнасці, сістэматычнасці і паслядоўнасці ў вырашэнні тэхнік-выканальніцкіх задач і прадугледжвае выкарыстанне ў навучальным працэсе такіх метадаў навукова-творчага пазнання, як назіранне, параўнанне, абагульненне, метааналізу і сінтэзу.

Самастойная работа студэнтаў арганізуецца ў адпаведнасці з Палажэннем аб самастойнай рабоце студэнтаў, распрацаваным ва ўстанове вышэйшай адукацыі.

У адпаведнасці з тыпавым вучэбным планам на вывучэнне дысцыпліны “Перспектыва” прадугледжана 68 гадзін, з іх 36 гадзін – аўдыторныя заняткі, у тым ліку лекцыйныя – 4 гадзіны, практычныя – 32 гадзіны.

Вывучэнне дысцыпліны “Перспектыва” рэкамендавана завяршаць залікам.

ПРЫКЛАДНЫ ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

Тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін	
	лекц.	лабарат.
Тэма 1. Уводзіны. З гісторыі развіцця перспектывы. Асноўныя паняцці і азначэнні	2	–
Тэма 2. Перспектыва, яе месца, функцыі і роля ў выяўленчым і дэкаратыўна-прыкладным мастацтве	2	–
Тэма 3. Гарызонт, лінія гарызонту. Лінейная перспектыва. Вызначэнне машабнай суразмернасці прадметаў у прасторы	–	2
Тэма 4. Пабудова машабу вышыні, шырыні, глыбіні	–	4
Тэма 5. Перспектыва прадметаў у прасторы і фігур геаметрычнай формы	–	4
Тэма 6. Пабудова прадметаў па сістэме перспектывных каардынат	–	6
Тэма 7. Метад малой карціны	–	2
Тэма 8. Размеркаванне святлаценю ў прыродзе. Віды святла. Характэрныя палажэнні крыніцы святла	–	2
Тэма 9. Асновы тэорыі ценяў. Пабудова ценю	–	6
Тэма 10. Адлюстраванне выявы ў перспектыве ў вадзе. Адлюстраванне выявы ў люстэрку	–	4
Тэма 11. Паветраная перспектыва. Аптычныя ілюзіі	–	2
Усяго...	4	32
	36	

ЗМЕСТ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Тэма 1. Уводзіны. З гісторыі развіцця перспектывы.

Асноўныя паняцці і азначэнні

Перспектыва як навука аб пабудове на двухмернай плоскасці выяў прадметаў і рэчаў, сцэн і эпیزодаў, якія адпаведна знаходзяцца ці адбываюцца ў прасторы. Першапачатковыя звесткі выкарыстання правілаў перспектывы ў Старажытнай Грэцыі. Развіццё перспектывы ў Італіі ў эпоху Адраджэння. Тэарэтычныя распрацоўкі законаў перспектывы Леанардам да Вінчы, Андрэа Поца, Альбрэхтам Дзюрэрам, П'ерам дэль Боргам, а таксама рускімі мастакамі А.П.Ласенкам, А.Г.Венецыянавым, В.Д. Паленавым і інш.

Тэма 2. Перспектыва, яе месца, функцыі і роля ў выяўленчым і дэкаратыўна-прыкладным мастацтве

Праекцыя прадметаў у воку чалавека. Змяненне маштабаў прадметаў у залежнасці ад адлегласці знаходжання іх у прасторы. Зрокавае ўспрыманне выявы, поле найлепшага зроку. Суадносіны маштабу карціны і адлегласці да гледача для найлепшага яе ўспрымання. Правільны выбар кампазіцыйнага кадра карціны. Відашукальнік і яго выкарыстанне. Вызначэнне формы і памеру твора ў залежнасці ад пастаўленай мастаком задачы. Вертыкальная і гарызантальная формы карціны.

Тэма 3. Гарызонт, лінія гарызонту. Лінейная перспектыва.

Вызначэнне маштабнай суразмернасці прадметаў у прасторы

Кропка зыходжання вертыкальных і гарызантальных ліній. Нармальны гарызонт і яго асаблівасці. Характарыстыка жывапісных твораў беларускіх мастакоў з ярка выражаным нармальным гарызонтам.

Павышаны гарызонт. Кампазіцыя гарадскога пейзажу з павышаным гарызонтам. Суадносіны плоскасці (з прадметамі і дэталямі), якая знаходзіцца на лініі гарызонту, і плоскасці, якая знаходзіцца над лініяй гарызонту, пры павышаным гарызонце.

Паніжаны, ці нізкі, гарызонт. Від пейзажу, выявы прадмета або канкрэтнай сцэны з паніжаным гарызонтам. Аналіз жывапісных твораў з паніжаным гарызонтам.

Лінейная перспектыва як навукa, якая ўваходзіць у раздзел начартальнай геаметрыі. Паняцце сістэмы перспектыўных каардынат. Плоскасці, лініі і кропкі. Прадметная плоскасць, карцінная плоскасць, плоскасць гарызонту, плоскасць галоўнага перпендыкуляра, кропка зроку, кропка стаяння, лінія асновы кампазіцыі, лінія гарызонту, галоўны прамень. Кропка сыходжання ліній, перпендыкулярных карціннай плоскасці.

Змяненне вышыні вертыкальных ліній, перпендыкулярных карціннай плоскасці. Галоўная кропка сыходжання. Суадносіны ў перспектыўным скарачэнні адрэзкаў паміж лініямі, якія сыходзяцца ў адной кропцы. Маштаб карціны. Правілы вызначэння маштабнай суразмернасці прадметаў на карціннай плоскасці.

Студэнтам прапануецца выканаць на аркушах паперы фармата А4 шэраг заданняў: пабудаваць карцінную плоскасць, прадметную плоскасць, лінію гарызонту, плоскасць галоўнага перпендыкуляра, выбраць кропкі стаяння і зроку, пабудаваць галоўны прамень зроку. Пабудаваць шэраг вертыкальных, гарызантальных і перпендыкулярных плоскасці карціны адрэзкаў, аднолькавых па даўжыні і аддаленасці адзін ад аднаго. Пабудаваць умоўны маштабны метр, знайсці вертыкальны і гарызантальны метр на рознай адлегласці ад карціннай плоскасці.

У мэтах лепшага засваення законаў перспектывы студэнтам прапануецца таксама **самастойна** стварыць некалькі графічных або жывапісных кампазіцый з нармальным, павышаным і паніжаным гарызонтам (фармат паперы А4, А3).

Тэма 4. Пабудова маштабу вышыні, шырыні, глыбіні

Суадносіны маштабу глыбіні з адлегласцю ад гледача да карціны. Вызначэнне маштабу глыбіні ў карціне. Пабудова перспектыўнай сеткі “паркету”. Пабудова перспектывы пакоя па метаду “паркетнай” сеткі: з нармальным гарызонтам, з паніжаным гарызонтам. Аналіз жывапісных твораў, у якіх мастакі выкарыстоўвалі правілы маштабу глыбіні пры пабудове кампазіцыі карціны.

Студэнтам прапануецца пабудаваць у фронтальнай перспектыве інтэр’ер і перспектыўную сетку “паркету” з нармальным і паніжаным гарызонтам, а таксама пад вуглом 45° .

У межах **самастойнай працы** студэнтам даюцца заданні па стварэнні замалёвак гарадскога пейзажу з яркава выражанай лінейнай перспекывай; неабходна адзначыць на схеме змяненне вышыні прадметаў па меры набліжэння іх да кропкі сыходжання.

Тэма 5. Перспекыва прадметаў у прасторы і фігур геаметрычнай формы

Пабудова квадрата, размешчанага на гарызантальнай плоскасці.

Выява паліц “этажэркі” ў перспекыве адносна лініі гарызонту. Малюнак круга ў перспекыве пры размяшчэнні яго на гарызантальнай плоскасці. Выява круга ў перспекыве пры размяшчэнні яго на гарызантальнай і вертыкальнай плоскасцях.

Спосаб пабудовы выявы круга ў перспекыве ў залежнасці ад размяшчэння яго адносна лініі гарызонту. Перспекыва эліпса конаўкі.

Прыклады мастацкіх твораў з перспекывай пабудовай прамавугольных і круглых прадметаў.

Студэнтам прапануецца пабудаваць квадрат, куб і выяву “этажэркі”, якія размешчаны на прадметнай плоскасці.

Самастойна студэнты выконваюць малюнкi круга ў перспекыве пры размяшчэнні яго на гарызантальнай і вертыкальнай плоскасцях і шэраг выяў перспекывы адносна размяшчэння круга да лініі гарызонту.

Тэма 6. Пабудова прадметаў на сістэме перспекыві каардынат

Правілы пабудовы кропак сыходжання на плоскасцях (ухіл да прадметнай плоскасці). Пабудова выявы перспекывы дарогі са спускам і пад’ёмам.

Перспекыва пляцовак лесвічнай клеткі. Асаблівасці пабудовы ўзыходных і сыходных прыступак лесвічных клетак. Схема пабудовы перспекывы дарогі з выпадковымі кропкамі сыходжання.

Малюнак інтэр’ера пакоя пад выпадковым вуглом да карціннай плоскасці.

Студэнтам прапануецца заданне пабудаваць перспекывы ўзыходных і сыходных прыступак лесвічных клетак. Не-

абходны таксама практыкаванні па пабудове інтэр'ераў пакояў пад выпадковым вуглом да карціннай плоскасці.

Для **самастойнай работы** даецца праца па выкананні схемы пабудовы выявы перспектывы дарогі са спускам і пад'ёмам.

Тэма 7. Метад малой карціны

Правілы пабудовы ў перспектыве скрыні па метаду малой карціны. Сутнасць метаду, спосабы пераносу паменшанай выявы карціны на карцінную плоскасць з улікам яе павелічэння. Прыём малявання малой карціны ў цэнтры вялікай. Залежнасць выбару метаду пабудовы карціны ад размяшчэння на лініі гарызонту розных кропак сыходжання ў перспектыве. Выбар кропкі зроку, вызначэнне лініі гарызонту, святлоценная і каляровая апрацоўкі, кампазіцыйны цэнтр твора.

Студэнтам прапануюцца практыкаванні па пабудове выяў простых геаметрычных фігур па метаду малой карціны.

Па-за межамі аўдыторных заняткаў студэнты выконваюць схему пабудовы ў перспектыве скрыні па метаду малой карціны.

Тэма 8. Размеркаванне святлаценю ў прыродзе.

Віды святла. Характэрныя палажэнні крыніцы святла

Заканамернасці размеркавання святла ў прыродзе: святло, паўцень, цень, уласны цень, падаючы цень, рэфлекс, блік. Прыклады размяшчэння святла на геаметрычных і бытавых прадметах. Ступень насычанасці промяні святла (святласіла). Суадносіны і залежнасць святласілы ад адлегласці паміж крыніцай святла і асветленым прадметам.

Віды святла. Характэрныя палажэнні крыніцы святла. Перспектыва ценю пры знаходжанні святла: перад гледачом справа; збоку злева; уверсе ззаду злева.

Заданне для студэнтаў складаецца з наступных этапаў: пабудова простых геаметрычных фігур; выяўленне мяжы “святло–цень” на фігурах; пабудова ценяў, якія падаюць на прадметную плоскасць.

Як самастойная праца па дадзенай тэме прапануецца выкананне малюнка бытавога прадмета з абазначэннем размеркавання святлаценю на выяве.

Тэма 9. Асновы тэорыі ценяў. Пабудова ценю

Пабудова перспектывы ценю ад штучнай крыніцы святла на гарызантальнай і вертыкальнай плоскасцях. Перспектыва ценю пры некалькіх крыніцах святла і на розных ад іх адлегласцях.

Студэнтам прапануецца пабудаваць некалькі простых фігур і цені ад гэтых фігур на гарызантальнай, вертыкальнай і нахіленай плоскасцях пры некалькіх крыніцах святла.

Самастойна студэнты выконваюць схему пабудовы перспектывы ценю прадмета пры знаходжанні святла перад гледачом збоку злева.

Тэма 10. Адлюстраванне выявы ў перспектыве ў вадзе.

Адлюстраванне выявы ў люстэрку

Віды люстраных выяў: гарызантальная люстраная паверхня, вертыкальная і нахіленая. Адбіткі кропкі ў вадзе ці люстэрку. Адлюстраванне выявы прадметаў у залежнасці ад месца іх размяшчэння. Выявы, адлюстраваныя ў вадзе, – прамыя, з нахіламі. Пабудова праекцыі выявы фігуры чалавека ў люстэрку. Схема франтальна размешчанага пакоя з квадратнай паркетнай падлогай і двума люстэркамі на яго сценах. Маштаб глыбіні, вышыня фігуры ў адлюстраванні. Перспектывнае скарачэнне і адваротная выява адлюстраванай фігуры чалавека.

Праца студэнтаў па дадзенай тэме складаецца з некалькіх заданняў:

- пабудова выяў вертыкальных і нахіленых прадметаў, адлюстраваных у вадзе;
- стварэнне выяў процілеглага берага возера, пірса, лодкі з рыбаком, адлюстраваных у вадзе;
- пабудова выявы франтальна размешчанага пакоя з люстэравымі сценамі і фігуры чалавека ў ім.

Як заданне для **самастойнай працы** прапануецца намалюваць фігуру чалавека ў інтэр'еры і яго адлюстраванне ў бакавым нахіленым люстэрку.

Тэма 11. Паветраная перспектыва. Аптычныя ілюзіі

Змяненне каларыту і насычанасці прадметаў у жывапісным творы ў залежнасці ад адлегласці да гледача. Мастацкія сродкі выразнасці паветранай перспектывы. Глыбіня прасторы і

паветраная перспектыва ў творах вядомых майстроў жывапісу і графікі.

Аптычныя ілюзіі роўных адрэзкаў з дадаткам геаметрычных элементаў; роўных адрэзкаў, размешчаных у геаметрычных фігурах. Аптычныя ілюзіі аднолькавых цёмных кропак у атачэнні геаметрычных фігур розных памераў. Аптычныя ілюзіі паралельных прамых з дапамогай косых ліній.

У межах аўдыторных заняткаў студэнты ствараюць выяву дарогі з фігурамі людзей на рознай адлегласці да глядача з улікам уплыву на выяву законаў паветранай перспектывы, а таксама выконваюць шэраг практыкаванняў з кропкамі, адрэзкамі, фігурамі і іх спалучэннямі на рознае аптычнае ўздзеянне на глядача.

Як самастойныя заданні прапануецца выканаць:

- творчую працу з прымяненнем метадаў і прыёмаў аптычных ілюзій;
- стварыць пейзажную кампазіцыю і падкрэсліць паветраную перспектыву.

ИНФАРМАЦЫЙНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная

1. *Барышников, А.П.* Перспектива / А.П.Барышников. – М.: Искусство, 1955. – 198 с.
2. *Буйнов, А.Н.* Первоначальные сведения о перспективе / А.Н.Буйнов, Г.Б.Смирнов. – М.: Профиздат, 1955. – 132 с.
3. *Евтеев, В.И.* Построение перспективного рисунка / В.И.Евтеев, А.Я.Сметный, И.В.Новиков. – Л.: Учпедгиз, 1963. – 52 с.
4. *Федоров, М.В.* Рисунок и перспектива / М.В.Федоров. – М.: Искусство, 1960. – 390 с.
5. *Шаура, Р.Ф.* Перспектыва ў малюнку і жывалісе: вучэб. дапам. для вучняў 7–11 кл. школы з маст. і агульнаэстэт. ухілам / Р.Ф.Шаура. – Мінск: Беларусь, 1999. – 112 с.: іл.
6. *Шишко, И.В.* Построение и перспектива рисунка / И.В.Шишко. – Минск: Выш. шк., 1981. – 269 с.
7. *Яблонский, А.Г.* Линейная перспектива на плоскости / А.Г.Яблонский. – М.: Просвещение, 1966. – 28 с.

Дадатковая

1. *Анисимов, Н.Н.* Основы рисования / Н.Н.Анисимов. – М.: Стройиздат, 1977. – 158 с.
2. *Беда, Г.В.* Основы изобразительной грамоты / Г.В.Беда. – М.: Просвещение, 1981. – 228 с.
3. *Радлов, Н.Э.* Рисование с натуры / Н.Э.Радлов. – М.: Сов. художник, 1965. – 112 с.
4. *Ростовцев, Н.Н.* Академический рисунок / Н.Н.Ростовцев. – М.: Просвещение, 1984. – 208 с.
5. *Нестеренко, В.Е.* Линейный рисунок: учеб.-метод. пособие / В.Е.Нестеренко. – М.: Педагогика, 1990. – 108 с.
6. *Кузин, В.С.* Основы обучения изобразительному искусству в школе: пособие для учителей / В.С.Кузин. – М.: Просвещение, 1977. – 96 с.

Рекомендаваня сродкі дыягностыкі

Для кантролю якасці адукацыі выкарыстоўваюцца наступныя сродкі дыягностыкі:

- тыпавыя заданні;
- пісьмовыя кантрольныя работы;
- разлікова-графічныя работы.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Вучэбнае выданне

ПЕРСПЕКТЫВА

*Тыпавая вучэбная праграма для вышэйшых навучальных устаноў
на спецыяльнасці 1-18 01 01 Народная творчасць (на напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-18 01 01-04 Народная творчасць
(народныя рамёствы)*

Рэдактар В.В.Каташвілі
Тэхнічны рэдактар Л.М.Мельнік

Падпісана ў друк 2012. Фармат 60x84¹/₁₆.
Папера пісчая № 2. Рызаграфія.
Ум. друк. арк. 0,87. Ул.-выд. арк. 0,49. Тыраж экз. Заказ .

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
УА “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”.
ЛІ № 02330/0003939 от 19.05.2011.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ